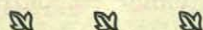

van hun verspreidingsgebied ook wel eens een nabloei konden vertonen. We zouden in het najaar eens een reisje naar IJsland of noordScandinavië en naar de Middellandse-zee moeten maken om daar achter te komen. Ik had gedacht er op een goedkopere manier af te komen door in de flora's voor die gebieden van de betreffende planten de bloeitijden op te zoeken, maar die worden zo onvolledig opgegeven, dat je daar niets aan hebt. Dan maar op reis. Wat tenslotte de doorbloeiers betreft, stel ik me zo voor, dat die zich als midden- of pan-Europeanen volkomen bij ons thuis voelen, zodat ons klimaat niet in staat is hun bloeitijd lang te onderbreken.

Hoe staat het nu met de vruchtzetting van de late bloeiers? Voor de doorbloeiers is het natuurlijk niet moeilijk daarop een antwoord te geven: evenals ze doorgaan met bloeien tot het bittere einde, doen ze dat ook met het rijpen der vruchten. Van bos-aardbeitje, blauwe bosbes en koekoeksbloem heb ik begin December nog rijpe en rijpende vruchten gevonden. Van de nabloeiers slaagt de dotterbloem er in ieder geval in zijn vruchten, afkomstig van de nabloei, te rijpen; op 6 December van het vorig jaar waren er verscheidene reeds opengesprongen.

Ik ga nu wat van die late zaden uitzaaien om te zien of ze werkelijk in staat zijn te kiemen.

J. WILCKE.

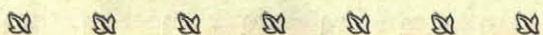

VAN GROEI EN BLOEI EN JAARGETIJD.

Het zachte najaar en de eveneens zachte voorwinter hebben ons weinig of geen verrassingen gebracht aan „voorlijkheid” van planten of dieren. Ik heb dat eens bekeken aan eenige bloemen en struiken, die mij persoonlijk bekend zijn en waarvan ik de lotgevallen jaren achtereen heb opgeteekend. Een groepje sneeuwkllokjes op een gunstig plekje heeft mij vroeger wel verleid tot de bewering, dat de lente hier al begint in het eind van November en dikwijls genoeg waren op dat tijdstip hun witte neusjes ook boven den grond, zoowel in 1937 als in '39 kwamen op 20 Januari hun bloemen uit de scheede. En nu zijn ze op 20 Januari al wel een paar centimeter boven den grond, maar van duidelijke bloeischeeden nog geen sprake. De Winteraconiet bloeide in 1937 reeds op 6 Januari, komt nu in 1943 nog net eventjes kromruggig boven den grond. Zoo ook het Lenteklokje bloeide in 1937 op 23 Januari, heeft nu slechts zijn glimmend donkergroen blad een halve decimeter de hoogte in gebracht. Zoo ook de andere bolgewassen. Wanneer wij 1921 er bij halen, dan worden de verschillen nog grooter.

Met de Elzen en Hazelaars was het net zoo. Wij zijn gewoon, dat de Witte Els in zachte winters bloeit met Nieuwejaar. Daar was nu geen sprake van; hij had in het eind van Januari zijn mannelijke katjes nog niet eens uit den kronkel. De Zwarte Els ook niet en de Hazelaar even min. Let wel, ik spreek hier van individueele planten. Hazelaars zijn eigenlijk trage bloeiers. Het begint er mee, dat de mannelijke katjes uit den kronkel komen, daarna gaan ze zich loodrecht oriënteren, dan strekken, zoodat de helmknoppen te zien komen en dan kan het nog eenige dagen duren eer die open bersten en de struik werkelijk gaat stuiven. Welnu, in zachte winters speelde mijn hazelaar dat klaar gedurende de maand Januari en nu zaten in het begin van Februari de katjes nog in den kronkel. De vroege wilgen waren ook „achterlijk” met het afwerpen van de knopschub van de bloeikatjes.

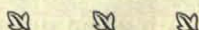
Wat is de oorzaak van al deze vertraging? Het ligt voor de hand, de schuld te gooien op den strengen winter van 1942, die aan die voorjaarsbloeiers veel oponthoud heeft bezorgd. De

Hazelaar, die ik nu al jaren in observatie heb, had in 1942 zijn bloei pas voltooid op 1 April, dat is anderhalve maand later dan in 1937. En nu zou men kunnen denken, dat hem de tijd ontbroken heeft, om behoorlijk in het begin van Januari 1943 zijn katjes uit den kronkel te krijgen. Je zoudt om daaromtrent zekerheid te krijgen geregeld moeten nagaan, wat er gedurende zomer en herfst in de knoppen gebeurt en dat is best te doen.

Een andere mogelijkheid is deze, dat December '42 en Januari '43 niet zoo bijzonder zacht zijn geweest; temperatuur zelden boven 6° C. Het is nu alweer Maart. Misschien kunnen we bij boom en struik en vaste plant nog wel van die vertragingen waarnemen. De éénjarigen schijnen er geen last van te hebben.

JAC. P. THIJSSSE.

Dr. A. C. OUDEMANS †

Op hoogen leeftijd overleed onze gewaardeerde vriend en medewerker Dr. A. C. OUDEMANS, een bekwaam zoöloog, een bezielend leeraar, een man van groote algemeene belangstelling en voor De Levende Natuur van den aanvang af een waarachtig vriend, die ons onze feilen toonde. In onzen derden jaargang begon hij een reeks „Opmerkingen bij het lezen van De Levende Natuur”, een krachtig dränkje, dat ons zeer heeft gesterkt. Wij zullen hem dankbaar blijven gedenken.

JAC. P. THIJSSSE.

J. C. CETON †

In de eerste maand van dit jaar verloor De Levende Natuur een van haar oudste medewerkers: op 21 Januari 1943 overleed JAN C. CETON op 67-jarige leeftijd.

Van huis uit onderwijzer, koesterde hij, zoals zo vele van zijn vakgenoten, een grote liefde voor de natuur; planten, vogels, insecten, alles had zijn belangstelling, maar zijn grote liefde ging toch uit naar de vlinders, die verzamelde en kweekte hij jaar op jaar en die kende hij dan ook als weinig anderen.

Dat schemert reeds even door in zijn eerste bijdrage in 1897 voor het Juni-nummer van de 2e jaargang, maar komt ten volle tot uiting in zijn prachtige, rijk met foto's geïllustreerde artikelen over onze witjes en onze dagvlinders.

Die fotografie was trouwens eveneens een speciale liefhebberij van hem, daarvan getuigt zijn „Plantenfoto's”.

Zijn laatste artikel „De Hullenberg”, verschenen in 1941, behandelt de flora en fauna, vooral de vlinders uit de naaste omgeving van zijn woning.

Daar, bij Bennekom, zijn CETON en ik vier jaar burens geweest, en in die tijd heb ik hem leren kennen als een gul, hulpvaardig en nobel mens, die nooit klaagde en die, ook toen hij wist, dat hij niet meer beter zou worden, zijn blijmoedigheid tot het laatst behield.

J. WILCKE.